

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชะเชิงเทรา เขต 1

Ethical Leadership Of School Administrators Under Chachoengsao

Primary Education Service Area Office 1

วัลยา ตาดเดิม

Wanlaya Tatdoem

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: 6633100100@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชะเชิงเทรา เขต 1 และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วย ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 1,596 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 310 คน กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเทียบตารางเครซีและมอร์แกน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชะเชิงเทรา เขต 1

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study the ethical leadership of school administrators under Chachoengsao Primary Educational Service Area 1; and (2) to compare the ethical leadership of school administrators under Chachoengsao Primary Educational Service Area 1, classified by work experience and school size.

This research methodology was a survey research. The population consisted of 1,596 teachers Chachoengsao Primary Educational Service Area 1. The sample consisted of 310 teachers in the Office of Chachoengsao Primary Educational Service Area 1. The sample size was determined by Krejcie & Morgan Table and obtained by stratified random sampling technique. The instrument used for data

collection was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and hypothesis testing by Independent t-test and One-way ANOVA.

Major findings: (1) ethical leadership of school administrators under the Office of Chachoengsao Primary Educational Service Area 1 in overall and all aspects were at high level ; and (2) comparison of ethical leadership of school administrators under Chachoengsao Primary Educational Service Area 1, classified by work experience, overall and in each aspect were not different. When classified by school size, there was a statistically significant difference overall at the .05 level.

Keywords: Ethical Leadership, School Administrators, Chachoengsao Primary Educational Service Area 1

บทนำ

ด้วยสถานการณ์โลกและสังคมปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และมีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน มีผลทำให้การดำเนินชีวิตค้ำึงถึงแต่วัตถุ ความมั่งคั่ง ร่ำรวยหรือผลประโยชน์ส่วนตน ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะในการบริหารองค์การที่มีผู้นำองค์การเป็นผู้ขับเคลื่อนนั้น จำเป็นจะต้องมีผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความ ซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกงคอร์รัปชั่น มีความโปร่งใสในการบริหารองค์การ จึงจะดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (นรา สมประสงค์, 2561)

การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และการ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนการสอนให้ผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่าง ได้สัดส่วนสมดุลกัน โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่เยาวชน ปัจจุบันสังคมมีการแข่งขันสูง มีการแก่งแย่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด ประชาชนมีจำนวนมากขึ้นสภาพ เศรษฐกิจฝืดเคืองความหลากหลายของวัฒนธรรมต่างชาติ และนวัตกรรมอยู่ในสภาพที่ก้าวกระโดดทำให้พ่อแม่ต้องแข่งขัน กันประกอบอาชีพจึงไม่มีเวลาที่จะเลี้ยงดูบุตรหลาน เด็กบางคนถูกผู้ปกครองทอดทิ้งเพื่อไปทำงานต่างถิ่นหรือถูกเลี้ยงดู แบบปล่อยปละละเลยจึงทำให้เด็กมีปัญหาทั้งสุขภาพจิต สุขภาพกาย การเรียน โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรมเห็นได้ว่า ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และผู้ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษานั้นมีความปรารถนาดีในการจัดการศึกษาเพื่อให้ ผู้เรียนได้เรียนดี เรียนเก่ง มีความรู้คู่คุณธรรมสักเท่าใดก็ยังไม่ทำให้ผู้เรียน มีคุณธรรมจริยธรรมและบรรลุจุดประสงค์ เท่าที่ควรได้ สิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และจริยธรรมคือ “ครู” ครูนอกจากจะสอนเก่ง มีใบ ประกอบวิชาชีพและมีความรู้แล้ว ต้องมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเป็นครูสูง (เกษแก้ววัลย์ ปลงใจ, 2561: 1)

สถานศึกษานับเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้วยการจัดการศึกษาที่ดีมี คุณภาพตามมาตรฐานให้แก่ผู้เรียน ซึ่งในการบริหารการศึกษาในระดับ สถานศึกษา บทบาทของผู้บริหารการศึกษาสำคัญ ต่อความสำเร็จของหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังต่อการแสดงบทบาทให้เหมาะสมกับ ตำแหน่ง (Position) ของผู้บริหารการศึกษาในระดับต่าง ๆ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2551: 260)

การบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษา และเป็นทั้งผู้นำองค์การ จะต้องมีพฤติกรรมหรือ บทบาทที่แสดงออกถึงความสามารถในการนำทาง และจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน พฤติกรรมของ ผู้บริหารจะส่งผลต่อ พฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูผู้ใต้บังคับบัญชา เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ควบคุม ดูแล บังคับบัญชา กิจการต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย (ประมวลรัฐ พันธุเขตต์การณ, 2557)

จากความเป็นมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร โดยการศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหาร ที่ส่งผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการยอมรับในตัวผู้บริหาร ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความไว้วางใจ ความยุติธรรม และการดูแลเอาใจใส่ ดูแลผู้ตามอย่างทั่วถึง ทำให้ผู้นำได้รับการยอมรับและเชื่อถือ ได้ตามตำแหน่ง หรืออำนาจหน้าที่จากผู้ตามอย่างเต็มภาคภูมิ (Brown, Treviño & Harrison, 2005: 117-134) หากผู้บริหารสถานศึกษาขาดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติสัมพันธ์ ระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาขาดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน อันมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เนื่องจากผู้บริหารแสดง พฤติกรรมที่ส่งผลให้ครูซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ท้อแท้ หหมดความศรัทธาในตัวผู้บริหาร การบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารก็จะขาดประสิทธิภาพ และไม่เกิดประสิทธิผล ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อเป็นการศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามการประเมินของครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,596 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน ธีรวิทย์เอกะกุล, 2543) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 310 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามแนวคิดของ Brown, Treviño and Harrison (2005: 117-134) ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ ความด้านยุติธรรม และการเอาใจใส่

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ประกอบด้วย ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามแนวคิดของ Brown, Treviño and Harrison (2005: 117-134) กล่าวไว้ 4 ด้าน คือ 1) ความซื่อสัตย์ 2) ความไว้วางใจ 3) ความยุติธรรม 4) การเอาใจใส่

4. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

4.1 ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความไว้วางใจ ด้านความยุติธรรม ด้านการเอาใจใส่ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความต้องการเป็น 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1965 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ

2) สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ และนำมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1

3) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา โดยศึกษาปรับปรุงเครื่องมือจากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขสำนวนและความถูกต้องของการใช้ภาษา ความครอบคลุมตามขอบเขต และนิยามศัพท์

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมด้านรูปแบบ และความถูกต้องของภาษา มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของข้อคำถาม ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.0

6) นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขการใช้ภาษาในแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

7) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญจนมีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่เป็นกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้เท่ากับ .98

8) จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

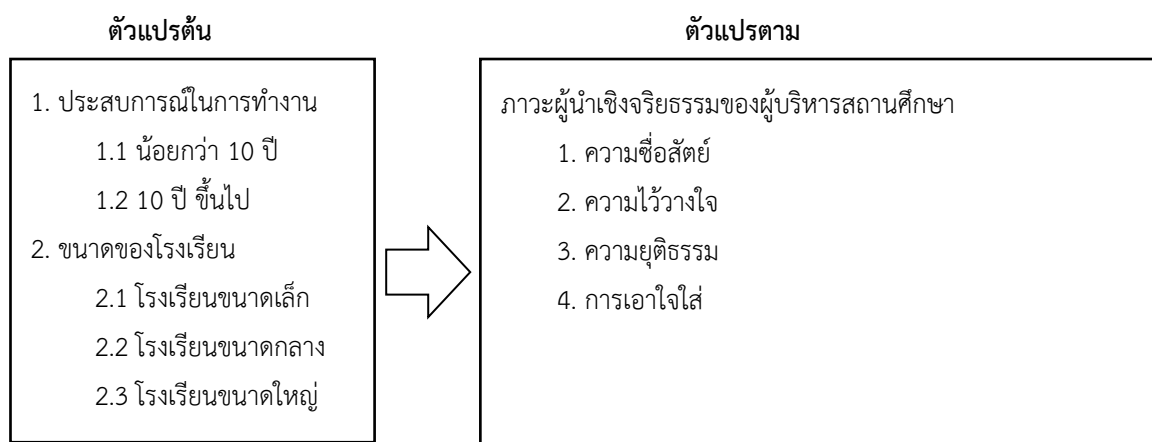
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา IOC 2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์และแอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ 1) สถิติทดสอบ (t-test) 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Anova)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสรุปได้ดังนี้

1) ด้านความซื่อสัตย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การอธิบายและชี้แจงประเด็นข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและถูกต้อง

2) ด้านความไว้วางใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีความมั่นคงทางอารมณ์ และสามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

3) ด้านความยุติธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การแสดงออกต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน ด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

4) ด้านการเอาใจใส่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริหารสถานศึกษาโดยคำนึงถึงผู้ได้บังคับบัญชา นักเรียน และชุมชนเป็นสำคัญ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมอบหมายงานโดยพิจารณาจากความสามารถและความสมัครใจ

2. การเปรียบเทียบการประเมินของครูต่อภาวะผู้นำเชิงคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

1) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความไว้วางใจ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความยุติธรรม ด้านการเอาใจใส่ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การประเมินของครูต่อภาวะผู้นำเชิงคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามการประเมินของครู ในแต่ละด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความไว้วางใจ ด้านการเอาใจใส่ และด้านความยุติธรรม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ ด้านความยุติธรรม และด้านการเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารโรงเรียนและหน่วยงานด้วยความโปร่งใส โดยมีการเปิดเผยกระบวนการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบและติดตามได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ทั้งนี้ ยังเป็นการสะท้อนถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักความถูกต้อง ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นผู้บริหารสถานศึกษาพึงยึดมั่นในหลักคุณธรรม ความน่าเชื่อถือ และความยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ โดยต้องดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และปราศจากการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนจากตำแหน่งหน้าที่ นอกจากนี้ ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรตามมาตรฐานจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณธรรมและความรับผิดชอบ สอดคล้องกับแนวคิดของนงลักษณ์ หนูไกร มาเชค (2559) กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึงพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่เป็นคนคดโกงหลอกลวง มีความจริงใจให้กับผู้อื่น มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมา และเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผุย รตุน โขโต (2558) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสกลนครพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหาร 4 ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกับงานวิจัยของ กฤษณะ เหลืองทอง (2556) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยาในภาพรวมโดยเฉลี่ยและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของส

2. ผลการเปรียบเทียบการประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ของครูจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกันประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับระบบ การศึกษาของประเทศไทยในระดับต้น เนื่องจากระบบการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยส่งเสริมให้ประชากรของประเทศมีความรู้ และความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศได้ ส่งผลให้ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม อีกทั้งมีความเข้าใจ ทิศทาง และมุมมองที่ชัดเจนเป็นไปในทิศทาง เดียวกันในการบริหารจัดการศึกษา นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครู เพื่อสร้างวัฒนธรรม องค์กรให้ปรากฏเป็นรูปธรรม อันจะนำไปสู่ความเชื่อถือจากผู้เรียนและความเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง รวมถึงการสร้าง จริยธรรมอันดีงามภายในองค์กร ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวได้รับการส่งเสริมผ่านโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ., โครงการโรงเรียนสุจริต และโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งโครงการและกิจกรรมดังกล่าว อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงษ์ ดาสาโรจน์ (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่าผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่ แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ของครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความไว้วางใจ แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านความยุติธรรม ด้านการเอาใจใส่ ไม่แตกต่างกัน เมื่อทดสอบเป็น รายคู่ พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดเล็กมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสูงกว่าโรงเรียนที่มีขนาดกลาง และโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน อาจมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมต่างกันตามบริบทของ สถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ อิศระณรงค์พันธ์ (2565) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศิริ สมเรือน (2560) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ภาวะ ผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ภาวะ ผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการเอาใจใส่ ผู้บริหารควรมอบหมายงานตามความสามารถและความสมัครใจ กล่าวค้ายกย่อง ชมเชย การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ตามไถ่ทุกข์ สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาและนักเรียน
2. ด้านความยุติธรรม ผู้บริหารควรแสดงออกต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน ด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน สร้าง บรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแก่ผู้ร่วมงานในสถานศึกษา

3. ด้านความไว้วางใจ ผู้บริหารควรมีความมั่นคงทางอารมณ์ และสามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

4. ด้านความซื่อสัตย์ ผู้บริหารอธิบายและชี้แจงประเด็นข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและถูกต้อง ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่การงาน เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับความผูกพันของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กฤษณะ เหลืองทอง. (2555). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยพะเยา.

เจษฎาวลัย ปลงใจ.(2561).จริยธรรมและครู.วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,4(1),113-123.

นพรัตน์ อิศระณรงค์พันธ์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (การศึกษาค้นคว้าการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา.

นรา สมประสงค์. (2561). รูปแบบการบริหารการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการจัดการ. มหาวิทยาลัยพะเยา.

ประมวลรัฐ พันธเขตต์การณ. (2557). การศึกษาแนวทางพัฒนาพฤติกรรมการบริหารแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ผุย รัตน์โชโต. (2558). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนครพนม.

ภารตี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

เพ็ญศิริ สมเรื่อน. (2560). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุทธิพงษ์ ดาสาโรจน์ และพระครูวิจิตรปัญญาภรณ์.(2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด.1(2) : 13-24.

สุทธิพงษ์ ดาสาโรจน์. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

หนูไกร มาเชค. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- Brown, M. E., Trevino, L. K. & Harrison, D. A. (2005). **Ethical leadership:** A social learning perspective for construct development and testing. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 97(10), 117-134.
- Kalshoven, K. and Den Hartog, D. N. (2009). **Ethical leader behaviour and leader effectiveness : The role of prototypicality and trust.** *International Journal of Leadership Studies*. 5 : 102-119.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research activities.** *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.